

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
KVALITETS- OCH EKONOMIAVDELNINGEN
INSPEKTIONS- OCH ANALYSENHETEN

SID 1 (41)
2011-08-26

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGENSINSPEKTÖRER

EVA ERIKSSON
TELEFON: 08-508 33 802

LENA KAEV
TELEFON: 08-508 33 977

Bilaga till Stockholms stads utbildningsinspektörers årsrapport 2010 - 2011 Gymnasieskola

INLEDNING

I denna bilaga till vår årsrapport har vi samlat de sammanställningar av de inspekterade verksamheternas styrkor, svagheter, brister och utvecklingsområden som finns i årets inspektionsrapporter.

Vårt uppdrag som inspektörer är att granska och utvärdera skolans resultat. Med resultat menar vi skolans förmåga att uppnå och sträva mot de nationella och kommunala målen samt efterleva de riktlinjer och krav som finns i styrdokumentet. Sammanställningen av styrkor, svagheter, brister och utvecklingsområden som vi gör i detta avsnitt är avsedd att ge en översiktlig bild av vår bedömning av verksamheternas kvalitet. Vi vill dock framhålla, att det inte är möjligt att på ett kvantitativt sätt genom att jämföra sammanställningar i olika rapporter med varandra avgöra hur bra olika enheter är i förhållande till varandra. Det är inte antalet punkter under de olika rubrikerna som avgör det. Jämförelser måste baseras på noggrann läsning av texten vid punkterna.

Sammanställningarna innehåller följande rubriker.

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor. Denna rubrik används bara om vi har funnit företeelser som vi anser har så god kvalitet att de kan tjäna som föredömen.

Styrkor

Under rubriken Styrkor tar vi upp de företeelser som vi anser håller så god kvalitet att de kan betraktas som styrkor i verksamheten, sådant som man bör bevara och kanske bygga vidare på. På skolor där styrkor förekommer i hög utsträckning är det vanligt att de styrkor som nämns täcker ett brett område, medan de styrkor som nämns på andra skolor kan vara smalare och täcka ett mer avgränsat område.

Svagheter

Under rubriken Svagheter tar vi upp de företeelser som vi anser håller låg, eller relativt låg, kvalitet, sådant som skolan bör förbättra. På skolor där svagheter förekommer i hög utsträckning är det vanligt att de svagheter som nämns täcker ett brett område, medan de svagheter som nämns på andra skolor kan vara smalare och täcka ett mer avgränsat område.

Områden att utveckla

De utvecklingsområden som vi lyfter fram kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som vare sig är att betrakta som styrkor eller svagheter. Vanligast är dock att vi som utvecklingsområden främst rekommenderar skolorna att förbättra det som vi noterat under rubriken Svagheter.

GYMNASIESKOLOR

Bernadottegymnasiet

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor:

- Skolan genomför en introduktionsperiod för de nya eleverna i årskurs 1 som är mycket ambitiös och som förutom de första veckorna också omfattar ett läger i sju dygn där alla elever och lärare på skolan samt skolledningen deltar.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Det pedagogiska ledarskapet är gott med rektors synlighet, lektionsbesök och de organiserade modellerna för hur kolleger besöker varandras lektioner.
- Skolans värdegrundsarbete genomsyrar hela verksamheten och skapar kontakt och överföring av normer mellan årskurserna.
- Skolan erbjuder goda möjligheter till stödundervisning med specialpedagog och elevassistenter.
- Eleverna får goda inblickar i arbetslivet i de målyrken som utbildningen syftar till genom olika typer av studiebesök, medverkan som figuranter i övningar och andra former av kontakter med avnämarna.
- Lärarna uppfattas av eleverna som goda ledare som eleverna har förtroende för och lärarna upplevs även som mycket tillgängliga av eleverna.
- Eleverna får god träning i studieteknik och förmågan att lära sig lära.
- Eleverna känner sig trygga i skolan och är mycket nöjda med skolans arbete med att förebygga mobbning enligt Stockholms stads skolundersökning.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Förändringsarbetet dokumenteras inte i den upprättade kvalitetsredovisningen och det finns ingen årsplan för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas.
- Skolledningen och lärarna diskuterar inte i organiserad form olika typer av resultatsammanställningar, till exempel nationella prov och betyg i samma kurs.

- Planen mot diskriminering och kränkande behandling saknar kartläggning och mål för året, samt utifrån kartläggningen föreslagna förebyggande åtgärder.
- Eleverna får inte alltid kontinuerlig information om sin kunskapsutveckling och skolan arbetar inte i tillräckligt hög grad med formativ (framåtsyftande) bedömning.
- Eleverna får inte alltid utmaningar och möts inte alltid av höga och rimliga förväntningar i lärandet i alla ämnen.
- I vissa kurser finns risk att de långa lektionspassen inte utnyttjas effektivt och att lektionerna innehåller många moment av eget arbete.
- Det finns risk att undervisningen blir momentinriktad istället för målinriktad och har stort fokus på skriftliga prov, vilket innebär en risk att undervisningen främst inriktas på att klara provet.
- Det saknas snabba reaktioner för uppföljning av elevernas frånvaro.
- Skolan säkerställer inte att vissa lokala tolkningar av kursmål verkligen utgör tolkningar av mål och inte är en beskrivning av moment och kunskapskontroll.
- Skolan har inte organiserade kontakter med andra skolor för att sträva mot likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Omåden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Kvalitetsarbetet och kvalitetsredovisningen

Skolan bör systematisera sitt kvalitetsarbete och göra både personal och elever mer delaktiga i processen. Dokumentationen av kvalitetsarbetet bör också utvecklas för att på så sätt underlätta diskussioner om en gemensam vision.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling

Planen bör utvecklas så att den också beskriver det förbyggande arbetet och de åtgärder som man föreslår utifrån en kartläggning av förekomsten av risk för eventuella trakasserier och eventuell diskriminering.

Bedömning och betygssättning

Arbetet med bedömning och betygssättning bör utvecklas. Eleverna bör få mer framåtsyftande återkoppling baserad på betygskriterier i varje kurs under studiernas gång för att få mer utmaning i studierna i alla ämnen och för att inte kursbetyget ska komma som en överraskning vid kursens slut. Skolan bör även intensifiera det påbörjade arbetet med att

utveckla lokala tolkningar av kursmål och säkerställa att de lokala tolkningarna avser kursmål och inte endast hur man avser att arbeta för att nå målen genom beskrivningar av moment och prov.

Arbetet för likvärdig betygssättning

Skolan bör arbeta mer med att systematiskt följa upp olika typer av resultat, både nationella prov och betyg samt diskutera dem både på ämnesnivå och i hela personalgruppen. Skolan bör även sträva efter att samverka med andra skolor för att på det sättet få bättre underlag för sina diskussioner om likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Frånvarouppföljningen

Vi anser att skolan bör sträva efter att finna rutiner för att snabbt och effektivt följa upp elevfrånvaron genom att tidigare, helst samma dag, höra av sig till frånvarande ej sjukanmälda elever.

Elever i behov av stöd

Skolan har ett väl utvecklat system för stödundervisning. Det är viktigt att fortsätta det påbörjade arbetet med att finna metoder för att de elever som har behov av stödet i ökad utsträckning tar emot det och så att alla elever som har det behovet verkligen får stöd i tid. Detta gäller inte minst med tanke på det relativt stora antal IV-elever som finns integrerade på skolan, såväl i årskurs 1 som i årskurs 2 och 3.

Effektiviteten i de långa lektionspassen

Skolan har många väl utformade aktiviteter som bryter schemat i form av lägerveckor och annat. Man har därför satsat på koncentrationsläsning av kurser i stor utsträckning, ibland med halvdagslånga lektionspass. Det är viktigt att lärarna ser till att läroplanens och kursplanens alla intentioner följs vid planeringen även under dessa långa lektionspass så att lärandet i skolan blir effektivt för eleverna och inte i hög utsträckning ägnas åt eget arbete, där lärarnas kompetens inte utnyttjas.

Sammanfattande analys

Bernadottegymnasiet har en särpräglad profil på sin utbildning med tydlig inriktning mot målyrken inom så kallade uniformsyrken. Skolan och dess elever har god kontakt med de branscher man förbereder för. Bernadottegymnasiet satsar på att skapa en god social gemenskap bland eleverna oavsett årskurs och program, där mentorskap, lägerverksamhet och andra schemabrytande aktiviteter utgör viktiga inslag, vilket uppskattas mycket av eleverna.

Kurserna i programmen får dock ibland anpassa sig efter dessa aktiviteter, vilket skolan bör vara observant på. Det är viktigt att säkerställa att samtliga kursmål uppnås och att undervisningen i alla kurser läggs upp på ett sådant sätt att lärandet får god effektivitet och innehåller utmaningar för eleverna, oavsett vilken kurs det gäller.

Elever i behov av stöd har tillgång till detta, men skolan bör vidareutveckla sina stödinsatser inte minst för att minska det relativt stora antalet elever som fortsätter att gå individuellt program i årskurs 2 och 3 på skolan. Skolan bör även fortsätta att vidareutveckla sin kompetens vad gäller bedömning och betygssättning samt fortsätta att utveckla det

systematiska kvalitetsarbetet med hög grad av deltagande från all personal men även från eleverna.

Brännkyrka gymnasium

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolans vision om undervisningen kallad den pedagogiska plattformen är bra och genomarbetad samt bygger på pedagogisk forskning.
- Skolledningen följer upp lärarnas undervisning med lektionsbesök och tillhörande medarbetarsamtal.
- Rektor är synlig i verksamheten och väl känd bland lärare och elever.
- Skolan har många skickliga och kompetenta lärare som också utövar ett gott ledarskap i klassrummet.
- Utvecklingssamtalet första terminen, det så kallade välkomstsamtalet, har en bra form och är uppskattat av elever och föräldrar.
- Skolan har många externa studiebesök och föreläsningar.
- Eleverna menar att de får god information om betygskriterierna.
- Eleverna känner sig trygga på skolan och trivs.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Årshjul eller annan modell för att åskådliggöra det systematiska kvalitetsarbetet saknas.
- Flera av de pedagogiska utvecklingsprojekt som startas blir inte implementerade fullt ut samt följs inte upp och utvärderas.
- Aktuell kvalitetsredovisning finns inte.
- Administration, kommunikation och information fungerar inte fullt ut.
- De betygsbaserade kunskapsresultaten är låga.
- Pedagogiska diskussioner förs endast i begränsad omfattning.
- Undervisningen innehåller ofta stora inslag av eget arbete utan nära uppföljning av läraren, vilket enligt forskning inte främjar elevernas lärande.
- Det är oklart vem som har ansvar för elevernas individuella studieplaner.
- Skolan har en gemensam policy för vad som gäller vid skolk och sena ankomster, men alla lärare agerar inte i enlighet med det överenskomna.

- Elevschemat är inte i alla delar utformat utifrån pedagogiska hänsyn när det gäller lektionslängd och förekomsten av håltimmar och förhållandet undervisningstid och kurspoäng är inte utformat utifrån elevernas förmåga att nå målen i de olika kurserna.
- De individuella programmen IVAS och IVSP:s undervisning är inte i alla delar utformad och individualiserad utifrån elevernas behov och förutsättningar.
- Elevernas arbetsbelastning med prov och inlämningsarbeten samordnas inte i arbetslagen. Formativ (framåtsyftande) bedömning förekommer i begränsad utsträckning.
- Likabehandlingsplanen är inte känd bland elever och personal och den under inspektionen aktuella versionen var från 2008.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Den pedagogiska plattformen

Den pedagogiska plattformen är väl utarbetad och bygger på pedagogisk forskning. Lärarna är dock inte så väl förtrogna med den att de arbetar efter den. Vi anser att skolan ytterligare bör diskutera hur man ska arbeta för att plattformen ska omfatta alla lärares undervisning.

Kvalitets- och förbättringsarbetet

Skolledningen bör formulera en årsplanering för det systematiska kvalitetsarbetet med resultatinsamling, diskussion och analys samt föreslagna åtgärder för förbättring som också lärare och annan personal och elever är delaktiga i.

De administrativa rutinerna kring schema och kursval

Grundplanering för schema, kursval och annat bör utvecklas för att präglas av bättre framförhållning och större pedagogisk hänsyn.

Användningen av IKT (informations- och kommunikationsteknik)

Användningen av IKT i undervisningen genom exempelvis skolans IKT-portal bör öka så att alla lärare använder den för att utveckla pedagogiken.

Pedagogisk anpassning av schema, tidsutlägg och utbildningsupplägg

Det antal timmar som läggs ut på respektive kurs bör i ökad utsträckning utgå ifrån pedagogiska hänsyn och elevernas förmåga att nå målen i kurserna. Lärarna bör också göras mer delaktiga i detta arbete.

Arbetet med planer mot diskriminering och kränkningar

Skolan har ingen aktuell plan mot diskriminering och kränkningar; den senaste är daterad 2008. Sådana planer ska omarbetas varje år och innehålla kartläggning av förekomsten av kränkningar, beskrivning av främjande och förebyggande åtgärder.

Gemensamma förhållningssätt för att stävja frånvaro och sena ankomster

Man bör i arbetslagen föra ytterligare diskussioner om hur man i ökad utsträckning kan stävja frånvaro och sena ankomster med hjälp av gemensamma förhållningssätt som alla också agerar efter.

Strategier för att behålla fler elever

Skolan har utformat mål för hur man vill arbeta med att behålla fler elever. Men vi anser att skolan bör diskutera hur man ytterligare kan arbeta med att färre elever ska byta skola eller hoppa av skolan. Detta gäller särskilt i början av årskurs 1. Diskussionerna bör grunda sig på en bred analys av orsakerna till avhoppet.

Sammanfattande analys

Brännkyrka gymnasium är en skola med goda förutsättningar i form av många bra lärare, ett ökande elevantal och en skolledning med vilja att arbeta med ett pedagogiskt ledarskap för att följa upp lärarnas arbete i klassrummet. Många elever talar också väl om sin skola och man trivs. Det finns samtidigt många organisatoriska rutiner som bör formas för att allt ska fungera med framförhållning och så som det är planerat.

För att Brännkyrka gymnasium ska bli en lärande organisation, vilket enligt forskning också främjar elevernas lärande, så bör framför allt delaktigheten bland personalen öka när det gäller planering, implementering och uppföljning av pedagogiska projekt, utformandet av mentorskapet och annat arbete som syftar till högre måluppfyllelse för eleverna. Man bör också i ökad omfattning och på olika sätt involvera eleverna i det förbättringsarbetet.

I de olika individuella programmen (i den kommande reformen Gy11 – introduktionsprogram) bör man i framtiden utforma utbildningen mer efter elevernas behov och förutsättningar så att utbildningen blir en meningsfull helhet för respektive grupp elever.

Kristofferskolan

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolan präglas av öppenhet och självkritik samt en vilja till utveckling med stor delaktighet av både lärare och elever.
- Utvärdering av undervisningen sker i flera olika former.
- Skolan har en bra och utförlig kvalitetsredovisning som lärarna har varit delaktiga i att ta fram.
- Det finns goda möjligheter till individualisering genom att eleverna kan lägga sig på olika ambitionsnivåer när de redovisar kunskaperna i sina periodhäften.
- Man har flera olika typer av projektveckor och temaveckor inom respektive årskurs som erbjuder regelbundna tillfällen för eleverna att överblicka större kunskapsområden.
- Det finns goda möjligheter till stödundervisning genom att denna ligger i lärarnas tjänster. Elever med olika typer av problem kan få extra undervisning i hantverk i syfte att motivera för studier och öva uthållighet och personlig utveckling.
- Eleverna menar att de alltid får framåtsyftande återkoppling på sin kunskapsutveckling och de har också regelmässigt betygssamtal med undervisande lärare då de får omdömen om hur de utvecklas personligen.
- Kristofferskolans gymnasium har goda kontakter med grundskolans olika stadier på skolan. Gymnasiet har även goda kontakter med det omgivande samhället genom två veckors social praktik och genom studiebesök.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Eleverna får inte återkoppling av utvärderingar och enkäter.
- Den stora delaktigheten och viljan att alltid uppnå konsensus innebär enligt lärarna en risk för att man gör/diskuterar samma sak många gånger.
- Skolan har inget system för att följa upp och stödja lärarnas ledarskap i klassrummet.
- Undervisningen störs ofta av sena ankomster och den ogiltiga frånvaron är förhållandevis stor.
- Det finns ibland en otydlighet beträffande vilka kurser som används i undervisningen eftersom man har två system med dels de nationella kurserna och dels de särskilda waldorfkurserna. Det är ibland också oklart vilket system av kurser betygen avser.
- Prov/inlämningsplanering saknas vilket innebär att elevernas arbetsbelastning blir ojämn.
- Skolans IKT-portal används endast i begränsad utsträckning.

- Skolan bedriver endast i begränsad utsträckning arbete för likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Bedömning och betygssättning

Kristofferskolans gymnasium har påbörjat en utveckling mot att nyttja nationella kurser och nationella betygskriterier och skolan bör intensifiera arbetet med att säkerställa att bedömningen i alla kurser verkligen sker i enlighet med de nationella betygskriterierna.

Likvärdighet i bedömning och betygssättning

Skolan bör utveckla arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning och jämföra och diskutera betygssättning och betygresultat både inom skolan och med andra skolor.

Policy för frånvarohantering

Kristofferskolans gymnasium bör skapa en gemensam policy bland personal och elever för att stävja ogiltig frånvaro, där en snabb reaktion av något slag redan första frånvarodagen bör diskuteras.

Individualisering

Kristofferskolans gymnasium bör fortsätta att ytterligare utveckla formerna för individualisering för att säkerställa att alla elever får utmaningar i lärandet i alla årskurser.

Ökad progression

Skolan bör utveckla formerna för arbetet med redovisning så att det sker en tydlig progression för eleverna på gymnasiet i enlighet med läroplanens mål för gymnasieskolan, till exempel i periodhäftena. Ökad grad av vetenskapligt förhållningssätt och undersökande arbetssätt samt tydligare koppling till kursplanemålen bör ingå, liksom ökad grad av individualisering.

IKT

Kristofferskolans gymnasium bör intensifiera arbetet med sin IKT-portal så att alla lärare använder den så som planerat.

Sammanfattande analys

Kristofferskolans gymnasium präglas av en god stämning och en helhetssyn på elevernas lärande som både innefattar kunskaper och personlig utveckling. Detta sker med hjälp av i stora delar traditionell undervisning i kombination med hantverk och flera olika estetiska uttrycksmedel. Skolan befinner sig tillsammans med andra waldorfskolor i en särskild brytningstid i och med att den nya gymnasieskolan och den nya skollagen införs 2011. Man har i samband med detta gjort en översyn av organisationen och en anpassning mot den

ordinarie gymnasieskolan då man kommer att erbjuda särskild variant av naturvetenskapsprogrammet och estetiska programmet, men med bibehållen läroplan enligt waldorfskolornas pedagogik. Kristofferskolans gymnasium med sin waldorfinriktning kan således i framtiden erbjuda en naturvetenskaplig gymnasieutbildning med utpräglad inriktning på konstnärliga uttrycksmedel som annars inte kommer att kunna rymmas inom ramen för Gyll.

Skolan har sedan ett år tillbaka en skolledare som troligen kommer att benämnas rektor i framtiden. Tidigare hade två lärare enligt ett rullande schema ett gemensamt ansvar för skolans ledning. Organisationen präglas av stor delaktighet och man diskuterar också hur man på ett effektivare sätt ska fördela ansvaret för de olika besluten i skolan. I nuläget arbetar man också med parallella system av kursplaner – waldorfkursplaner och skolverkets kursplaner – och man kommer att tydliggöra vilket system som ska gälla för att på så sätt förbättra återkopplingen till eleverna om deras kunskapsutveckling. Ett utvecklande av skolledningens pedagogiska ledarskap kommer att prioriteras framöver genom att lärarnas ledarskap i klassrummet följs upp varvid förhoppningsvis lärarna kommer att kunna göra en bra skola ännu bättre.

Ellen Key-skolan

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Det är en stor delaktighet i beslutsfattandet för personalen genom de mandatgrupper av lärare som arbetar med utveckling av skolan.
- Lärarna är oftast goda ledare och eleverna menar att de har en nära relation till lärarna.
- Eleverna på Ellen Key-skolans gymnasium får ofta en bra träning i vetenskapligt förhållningssätt.
- Flera lärare även i andra ämnen än svenska stödjer elevernas språkutveckling.
- I de ämnen som äger rum på morgonperiodens lektioner framgår det oftast i förväg tydligt för eleverna vilka mål och kriterier som gäller för de olika betygsstegen.
- Eleverna på Ellen Key-skolans gymnasium trivs och känner sig trygga.
- Skolan har ett bra stödsystem med en schemalagd resurstimme varje vecka som är öppen för alla elever.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Skolan saknar policy om att kursutvärderingar ska genomföras och 2010 gjordes ingen elevenkät på gymnasiet.

- Skolans underlag för analys av sin måluppfyllelse i form av resultat från enkäter och annan statistik som exempelvis betyg, är begränsat.
- Skolans saknar övergripande årsvis planering för hur kvalitets- och förbättringsarbetet ska gå till.
- Det saknas pedagogiskt ledarskap i bemärkelsen av system för hur man ska stödja och utmana lärarna i deras undervisning och ledarskap i klassrummet.
- I vissa delar saknar undervisningen individualisering så att alla elever får utmaningar relaterade till deras individuella förmåga.
- Inslag av studieteknik och tillfällen för eleverna att reflektera över sitt eget lärande saknas ofta.
- Den återkoppling som eleverna får på sin kunskapsutveckling är inte alltid framåtsyftande.
- Information om betygskriterier och lokala tolkningar av sådana ges inte av alla lärare.
- Skolan har inga kontakter med andra skolor för bedömningsdiskussioner i syfte att sträva mot likvärdighet i bedömning och betygssättning.
- Det saknas medvetna strategier för att hantera vissa konflikter och grupperingar i klasserna.
- Skolan saknar tydliga strategier för att stävja elevernas frånvaro.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Ökad individualisering av undervisningen

Undervisningen på Ellen Key-skolans gymnasium sker i små grupper vilket gör att eleverna i allmänhet känner sig sedda och upplever att de får bra individuell hjälp. Vår bedömning är dock att undervisningens upplägg i många delar i ökad utsträckning bör kunna utformas så att samtliga elever får utmaningar utifrån sin kunskapsnivå och sina förmågor.

Framåtsyftande/formativ återkoppling av kunskapsutveckling

Kompetensen hos lärarna inom området formativ bedömning med en framåtsyftande återkoppling till eleverna om deras kunskapsutveckling bör öka eftersom forskning framhåller vikten av detta för att eleverna ska beredas möjligheter till största möjliga framgång i sina studier.

Kontakter med andra skolor i syfte att sträva mot likvärdighet i bedömning och betygssättning

För att ökad likvärdighet i bedömning och betygssättning ska kunna uppnås bör skolan i ökad utsträckning ta kontakter med andra skolor för bedömnings-diskussioner. Detta gäller även

kontakter med skolor utanför waldorfkretsen. Sådana kontakter är särskilt viktiga då gymnasieskolan är liten och lärarkåren i stort sett varit densamma under lång tid.

Ledningens pedagogiska ledarskap

Skolan bör utforma metoder för att systematiskt följa upp, stödja och utmana lärarnas ledarskap och undervisningsmetoder i klassrummet.

Kvalitets- och förbättringsarbetet

Ledningen bör utforma en övergripande årsplan för hur förbättrings- och utvecklingsarbetet på skolan ska gå till. I en sådan bör ingå beskrivning av när olika resultat i form av utvärderingar, betyg, statistik och annat finns att tillgå. En beskrivning av när man planerar att diskutera och analysera resultaten och när man avser att ta fram förbättringsåtgärder inför framtiden samt hur dessa ska följas upp bör också ingå. Slutligen bör skolan också i årsplanen ange hur och när det gemensamma kvalitets- och förbättringsarbetet årligen ska dokumenteras.

Sammanfattande analys

Eleverna på Ellen Key-skolans gymnasium trivs, känner sig trygga på skolan och tycker att de får god hjälp av sina lärare. Undervisningen sker i förhållandevis små grupper. Samtliga elever blev också det senaste året behöriga till högskolestudier vilket är ett mått på framgång. Den formativa och framåtsyftande återkopplingen på elevernas kunskapsutveckling kan dock utvecklas, liksom strategierna för ett systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete där den redan utvecklade delaktigheten i beslutsfattandet för lärarna på skolan ska ingå. Samarbetet med andra skolor bör också öka så att man säkerställer att likvärdigheten i bedömning och betygssättning är så stor som möjligt. Detta bör göras för att skolans goda betygsbaserade kunskapsresultat också ska stå i relation till elevernas faktiska kunskaper jämfört med andra skolor.

Ellen Key-skolans gymnasium är liksom alla andra gymnasieskolor en skola i omdaning inför den nya gymnasieskolan som införs 2011. Inom waldorfskolorna är dock förändringen större bland annat genom att man får en ny befattningshavare, rektor, som oftast inte funnits inom waldorfskolorna tidigare. Detta betyder att ansvarsförhållandena inom skolan blir tydligare. Man har av tradition i waldorfskolor haft ett kollektivt ledarskap av lärare, varav två har haft en slags samordnande funktion och tillika varit kontaktpersoner vid externa kontakter. Betyg har inte tidigare använts men har successivt börjat användas de senaste femton åren, men dock i olika omfattning.

Dessa förändringar uppfattas positivt av de flesta lärare inom Ellen Key-skolans gymnasium. Skolan har de senaste åren haft ett vikande elevunderlag i sina gymnasieklasser. Alla dessa faktorer ställer krav på mer ingående diskussioner om de gemensamma förhållningssätten för att waldorfpedagogikens grundtankar ska kunna kombineras med det nya. Vi tror att den starka traditionen med delaktighet i beslutsfattandet i kombination med en ökad tydlighet i Gyll och ökad användning av nationella prov kommer att kunna bidra till en ökad måluppfyllelse inom flera olika läroplansområden i Ellen Key-skolans gymnasium.

International IT-College

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolan erbjuder goda möjligheter att läsa olika kurser i engelska och att använda engelska språket som ett verktyg för annat lärande. Skolan genomför varje år gemensamma utbildningsdagar för samtliga lärare på International IT College-skolorna i Göteborg och Stockholm vilket medför goda möjligheter för lärarna att utbyta erfarenheter och diskutera utbildningsfrågor. Skolan har också erfarenhetsutbyte med några skolor i England.
- Rektor är väl förtrogen med den dagliga verksamheten.
- International IT College arbetar med flera ämnesövergripande projekt och ger på så sätt eleverna tillfällen att överblicka större kunskapsområden, till exempel i svenska och medieämnen, kemi och biologi, samhällskunskap och naturkunskap.
- Skolan arbetar i flera ämnen med att ge eleverna tillfällen att öva ett alltmer vetenskapligt synsätt och fler lärare än svensklärare använder språkutvecklande arbetssätt.
- Skolan erbjuder många olika stödmöjligheter; vissa timmar inlagda i lärarnas scheman, matte- och svenskhörna, poängjaktsdagar och sommarskola.
- Eleverna upplever att de flesta lärarna är engagerade och oftast är tillgängliga för stöd och hjälp.
- Det är alltid två lärare som sätter betyg, vilket innebär att alla lärare alltid diskuterar elevresultat och kunskapsutveckling med minst en kollega innan betyg sätts.
- Det råder oftast lugn och arbetsro på skolan och eleverna uppger vid intervjuer att de trivs och känner sig trygga.
- Skolan arrangerar en mängd olika föreningsaktiviteter för att stärka sammanhållningen på skolan.
- Uppföljningen av elevernas frånvaro fungerar väl.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Undervisningen utvärderas inte systematiskt och regelbundet av lärarna.
- Skolans arbetsplan gäller inte specifikt för International IT College i Stockholm, vilket innebär att den inte utgör ett verksamt verktyg för lokalt förändringsarbete.
- Skolledningen gör inte systematiska lektionsbesök med ett uttalat syfte och följer således inte upp lektionsbesöken i medarbetarsamtal eller motsvarande.

- Skolan deltar inte i generella enkätundersökningar, till exempel Stockholms stads gymnasieundersökning, vilket innebär att skolan inte har möjlighet att jämföra sig med andra skolor.
- Fördelningen av lektionstid i proportion till utbildningspoäng är inte alltid framtagen med hänsyn till pedagogik, elevernas förkunskaper och måluppfyllelse samt inte genom diskussion med lärarna.
- Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen är låg och inte alla lärare är enligt eleverna goda ledare i klassrummet.
- Upplägget med tidsutlägg och vilka mål som ska nås under den arbetsplatsförlagda utbildningen är otydligt.
- Skolans hantering av slutbetyg innehåller svagheter. (Se Områden att utveckla nedan!)
- Skolan erbjuder inte alltid god och effektiv hjälp till elever med dyslexi.
- Skolan har mycket höga betygsresultat som ibland har en svag överensstämmelse med resultaten på de nationella proven och det saknas en omfattande diskussion och analys om detta.
- Oftast använder skolan endast summativ (tillbakablickande) bedömning vid återkoppling till eleverna, vilket innebär att eleverna inte får en återkoppling som är till hjälp för dem i sitt fortsatta lärande.
- Skolan använder omdömen IT, T och MT som feedback till eleverna på deras kunskapsutveckling vilket kan vara otydligt för eleverna eftersom dessa beteckningar saknar kriterier och har en otydlig koppling till betygskriterierna.
- Skolans rutiner för att erbjuda elever och föräldrar utvecklingssamtal fungerar inte alltid i praktiken genom att samtalen inte genomförs för varje elev varje termin så som tänkt.
- Ordningsregler och regler för disciplinrapporter är inte utarbetade i samråd med nuvarande elever och personal.
- Kartläggning och analys samt förslag på främjande och förebyggande insatser saknas i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Kvalitetsarbetet bör stärkas

Skolan bör stärka sitt kvalitetsarbete och engagera både personal och elever i arbetet. Skolan bör säkerställa att alla lärare utvärderar sin undervisning. Skolan bör även

vinnlägga sig om att delta i fler och mer omfattande elevenkäter som innefattar elever från fler skolor för att få ett bättre underlag för sitt kvalitetsarbete.

Analys av studieresultat

Skolan bör utveckla arbetet med att tillsammans med lärarna djupare analysera sina studieresultat och härvid jämföra både provresultat, resultat från nationella prov och intagningspoäng med resultat från andra skolor.

Återkoppling av studieresultat

Skolan bör utveckla formerna för återkoppling av studieresultaten till eleverna och satsa på kompetensutveckling för lärarna i formativ (framåtsyftande) återkoppling. Skolan bör också utveckla sina rutiner för utvecklingssamtal och följa upp att alla elever erbjuds sådana.

Hantering av slutbetyg

Skolan bör se över och kontrollera sin hantering av slutbetyg eftersom elever med utökat program har fått välja vilka kursbetyg som ska finnas med i slutbetyget och vilka kursbetyg som ska läggas i ett separat samlat betygsdokument.

Likvärdighet gällande bedömning och betygssättning

Skolans arbete för likvärdighet i bedömning och betygssättning bör stärkas, bland annat genom ökat samarbete med andra skolor utanför den egna koncernen.

Arbetsplatsförlagd utbildning, APU

Skolan bör tydliggöra sin modell för APU så att det blir tydligt när och hur APU ska bedrivas. Även vilka kunskapsmål som ska uppnås under APU:n bör framgå.

IT-strategi

International IT College har ingen uttalad pedagogisk IT-strategi. Skolan bör ta fram en vision om vad man vill med sin inriktning och hur utvecklingen av tekniken på skolan ska ske i enlighet med visionen.

Diskussion om normer och värden

Skolan bör stärka sitt värdegrundsarbete och sträva efter att kontinuerligt aktivt involvera elever och personal i arbetet med att ta fram ordningsregler och liknande dokument så att de elever som går på skolan just nu känner sig delaktiga i och förstår avsikten med gällande regelverk.

Planer mot diskriminering och kränkande behandling

Skolan bör i samråd med lärare och elever utveckla arbetet med att kartlägga och analysera förekomsten av diskriminering och kränkande behandling samt utarbeta förslag på förebyggande och främjande insatser som också dokumenteras i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Sammanfattande analys

International IT College är en relativt liten gymnasieskola som satsar mycket på att erbjuda eleverna stor valfrihet med många olika kurser att välja mellan. Skolan erbjuder eleverna möjligheter att öva ett alltmer vetenskapligt synsätt i studierna. Det råder oftast arbetsro på lektionerna och man arbetar med att erbjuda eleverna olika föreningsaktiviteter för att stärka sammanhållningen. Rektor är förtrogen med den dagliga verksamheten. Skolan har också en tydlig internationell profil med mycket engelska på schemat och erbjuder även APU i England. En stor andel av lärarna är nyexaminerade eller har utländsk examen och skolan skulle därför i extra hög grad behöva utveckla formerna för arbetet med likvärdigheten i bedömning och betygssättning.

Skolans relativt höga betygsbaserade kunskapsresultat i kombination med låga genomsnittliga intagningspoäng¹ (median 2010 för intagna på samhällsvetenskapsprogrammet var 195 och på naturvetenskapsprogrammet 200 och alla sökande togs in på de båda programmen så det finns ingen lägsta intagningspoäng angiven), liksom att eleverna får betydligt högre betyg än förväntat utifrån sina grundskolebetyg enligt den årliga undersökning av detta samband som Stockholms stad gör, indikerar att det kan finnas brister i likvärdigheten när det gäller betygssättning. Det kan också indikera att skolan kan vara extra skicklig på att ge eleverna goda kunskaper. Men det faktum att skolan har en relativt stor personalomsättning, låg andel lärare med pedagogisk högskoleexamen varav flera är ovana vid det svenska betygssystemet och låg lärartäthet i kombination med att en stor del av elevernas lärande består av ytinläring gör att vi bedömer att det är troligare att det är likvärdigheten som brister. Visserligen finns det ett utvecklat samarbete mellan lärarna på skolan, men sambandet mellan resultaten på de nationella proven och betygen är svagt och skolan saknar nämnvärd samverkan med skolor utanför koncernen om likvärdig bedömning.

Kvalitetsarbetet skulle kunna stärkas genom att låta alla lärare utvärdera sin undervisning och genom att öka delaktigheten för elever och lärare. Skolan skulle få ett bättre jämförelseunderlag genom att delta i enkäter som omfattar fler elever på andra jämförbara skolor.

Även skolans värdegrundsarbete skulle kunna stärkas, liksom arbetet med planerna mot diskriminering och kränkande behandling. Skolan satsar på många olika typer av föreningsaktiviteter för att stärka sammanhållningen på skolan och de flesta elever uppger vid inspektionsbesöket att de trivs bra på skolan.

---

¹ Källa: Gymnasieantagningen, KSL

För att utveckla sin kvalitet bör International IT College bland annat ha en tydligare vision om vad man vill med sin inriktning och hur de informationstekniska hjälpmedlen ska användas för att stödja pedagogiken. Om man utvecklar dessa områden och också utvecklar lärarnas arbete med återkopplingen till eleverna om deras kunskapsutveckling i kombination med ett lärarledarskap i klassrummet av hög och jämn kvalitet så tror vi att skolan kan utvecklas i positiv riktning.

ESS-gymnasiet

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor:

- En enhet, SPIRA, arbetar ämnesövergripande i teman där varje del är betyggrundande och där elevernas kunskapsutveckling systematiskt följs upp och dokumenteras. Detta arbetssätt möjliggör för eleverna att överblicka större kunskapsområden och att utvecklas efter sina egna förutsättningar samt att är framgångsrikt genom att lärarna utnyttjar all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kursplanerna.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- ESS-gymnasiet strävar efter att bygga upp en flexibel organisation med alternativa studieformer där eleverna snabbt och enkelt kan byta alternativ om så skulle behövas.
- ESS-gymnasiet har välutbildad och mycket engagerad personal med stor andel specialpedagoger.
- De flesta enheter genomför mycket noggrann kartläggning av elevernas kunskaper.
- Många lärare utöver ett gott ledarskap; flera till och med föredömligt gott.
- Det sker en god individualisering av undervisningen i många enheter.
- Mentorerna på de flesta enheter stödjer eleverna på ett bra sätt och följer noggrant upp eleverna på individnivå inklusive att de vidtar många åtgärder för att följa upp och stävja framför allt frånvaro och sena ankomster.
- Skolan erbjuder en stor flexibilitet när det gäller att erbjuda eleverna olika undervisningsformer enskilt och i grupp utifrån de individuella behoven.
- De flesta enheter är väl utrustade med datateknik och interaktiva skrivtavlor som också används flitigt, finns på flera enheter.

- Skolan upprättar både IUP, individuell utvecklingsplan, som beskriver elevens utveckling och ISP, individuell studieplan, som beskriver elevens olika kurser och följs upp regelbundet av mentorena.
- ESS-gymnasiet bedriver ett omfattande arbete med att skapa likvärdighet i bedömningen genom att för lärarna ordna bedömarkonferenser i samband med den månatliga pedagogiska konferensen.
- ESS-gymnasiet arbetar aktivt med att stärka kunskapsuppdraget inom verksamheten, bland annat genom att bilda en pedagogisk utvecklingsgrupp och att anordna pedagogiska konferenser varje månad.
- Skolan har initierat flera typer av träffar för att sammansvetsa personalen, som ofta arbetar i små grupper eller ibland ensamma ute på olika enheter.
- Flera enheter har ett mycket gott samarbete med den behandlande enhet som man samverkar med.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- ESS-gymnasiet har stora problem med elevfrånvaro.
- På en av enheterna sker lärande inom ramen för skolans styrdokument endast i mycket begränsad omfattning.
- Vissa lärare brister i sitt ledarskap och hamnar lätt i konflikt med eleverna.
- På vissa enheter tenderar undervisningen att inte utgå från elevernas förkunskaper och målen som ska nås i kursplanerna utan är istället helt läroboksstyrd.
- På vissa enheter råder nästan ingen arbetsro varför lärandet inte fungerar väl där.
- IKT-portalerna används inte fullt ut inom ESS-gymnasiet.
- Vissa enheter arbetar inte tematiskt eller ämnesövergripande genom att ge eleverna tillfällen att överblicka större kunskapsområden så som läroplanen föreskriver.
- Samverkan med lärare i samma ämnen på andra skolor – både gymnasie- och grundskolor – saknas, vilket skapar en osäkerhet om undervisningen alltid ligger på rätt nivå. Avsaknaden av samverkan innebär också begränsad strävan mot likvärdighet i bedömning och betygssättning.
- ESS-gymnasiet sammanställer inte ofta resultat på gruppnivå utan fokuserar i allmänhet endast på varje individs resultat och saknar därför ett bredare underlag för sitt kvalitets- och förbättringsarbete samt för utveckling av pedagogik och metodik på enhetsnivå.
- Den relativt stora andelen som går på folkhögskola, cirka 80 elever av 300, följs inte upp och resultat på gruppnivå för dessa elever redovisas över huvud taget inte.
- Redovisning av hur eleverna lyckas med studierna i olika ämnen, både på grundskolenivå och gymnasienivå och inom folkhögskolan, saknas i kvalitetsredovisningen.

- Relevanta indikatorer och en diskussion om hur man på skol- och gruppnivå kan mäta eller bedöma hur man lyckas med sin måluppfyllelse i de individuella programmen saknas i kvalitetsredovisningen och i kvalitetsarbetet.
- Planer mot diskriminering och kränkande behandling saknas på enhetsnivå, utan finns endast på central nivå för den samlade ESS-verksamheten.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Stärkt kvalitetsarbete

Skolan bör ytterligare stärka sitt kvalitetsarbete genom att sammanställa betygsbaserade resultat på gruppnivå i olika ämnen och analysera dessa både på grundskolenivå och på gymnasienivå samt även komplettera detta arbete med att ta fram andra indikatorer som belyser den betygsbaserade måluppfyllelsen inom skolans undervisning.

Kvalitetsredovisningen

Skolan bör överväga att låta varje enhet göra en analys av sina resultat som sedan kan utgöra en bra grund för en samlad kvalitetsredovisning för ESS-gymnasiet. Eftersom enheternas verksamhet skiljer sig åt i så hög grad blir endast en sammanlagd bild för hela ESS-gymnasiet på så övergripande nivå att den svårligen kan utgöra ett verksamt planeringsunderlag ute på enheterna.

Utbildning på folkhögskola

ESS-gymnasiet bör i kvalitetsarbetet tydligare redovisa sitt arbete med den stora andel elever, cirka 30 procent, som går på folkhögskola. Även om skolan inte ansvarar för själva utbildningen så bör den stärka uppföljningen av elevernas studieresultat på de olika anlitade folkhögskolorna och redovisa dessa resultat med åtföljande analyser.

Variationen i lärarnas ledarskap

Skolledningen bör diskutera hur man ytterligare kan följa upp och stödja lärarnas ledarskap så att alla lärare förmår möta sin elevgrupp på ett bra och relevant sätt.

Individualisering av undervisningen

Flera enheter arbetar bra och till och med föredömligt med individualiseringen av undervisningen i strävan att möta varje elev på hans/hennes kunskapsnivå. Men

eftersom detta inte är fallet på alla enheter bör utvecklingsinsatser inom detta område genomföras på de enheter där sådana behövs.

Samarbetet mellan lärare och behandlingshem

På flera enheter fungerar balansen mellan skolarbete och behandling bra och samarbetet mellan lärarna och behandlarna utgår från den enskilde elevens behov ur båda perspektiven. Det är dock inte fallet på alla enheter. Vi anser att ledningen bör diskutera hur man kan arbeta för att samarbetet ska kunna hålla en hög nivå på alla enheter.

Arbetet med att undervisningen ska hålla den nivå som kursplanerna anger

Skolans arbete i detta avseende bör stärkas ytterligare genom ökade kontakter med andra skolor, både på grundskole- och på gymnasienivå, för att säkerställa att skolan håller rätt nivå på utbildningen. Detta är inte minst viktigt eftersom utbildning ibland bedrivs inom olika skolformer på samma enhet.

Arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning

Arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning fungerar bra inom skolan. Det bör dock ytterligare utvecklas genom kontakter på lärarnivå för bedömningsdiskussioner med lärare på andra skolor som har undervisning i samma kurser, både på grundskole- och på gymnasienivå.

Planer mot diskriminering och kränkande behandling

ESS-gymnasiet bör ta fram planer mot diskriminering och kränkande behandling även på enhetsnivå som komplement till den plan som finns för hela skolan. Arbetet bör även innefatta kartläggning av förekomsten av incidenter och åtgärdsförslag för främjande och förebyggande arbete på respektive enhet.

Sammanfattande analys

ESS-gymnasiet bedriver IV-programsverksamhet på många enheter runt om i Stockholm och erbjuder många olika typer av verksamhet till eleverna, som ständigt förändras för att på ett bra sätt möta elevernas utbildningsbehov. Skolan har ett viktigt uppdrag för de elever som inte kan gå i vanlig gymnasieskola och som fungerar bäst i enheter som har små elevgrupper i en icke skolliknande miljö. Skolan har vinnlagt sig om att fokusera mer på kunskapsuppdraget jämfört med tidigare och har påbörjat ett gott utvecklingsarbete i denna riktning.

Många lärare är mycket välutbildade och uppvisar ett gott ledarskap, även om detta inte är fallet i alla delar av skolan. Arbetet för likvärdighet i bedömning och betygssättning samt att undervisningen håller den nivå som kursplanerna anger bör dock stärkas

ytterligare genom kontakter med lärare på andra skolor både på grundskolan och på gymnasiet.

Skolan gör ett gott arbete med att stärka personalens sammanhållning och utveckla verksamheten i riktning mot gymnasireformen Gy11. Den diversifierade verksamheten skulle dock vinna på att varje enhet ännu tydligare bedrev ett starkare kvalitetsarbete och följde upp resultaten på enhetsnivå, liksom att likabehandlingsarbetet också borde bedrivas på enhetsnivå som komplement till det arbete som bedrivs på central nivå för hela ESS-gymnasiet.

Studieresultaten för de elever som bedriver studier på folkhögskola inom ramen för ESS-gymnasiet, cirka 30 procent av skolans elever, bör följas upp bättre på gruppnivå och redovisas i kvalitetsredovisningen. Med en fokusering på att verksamheten i alla delar ska hålla en lika hög och god kvalitet med hjälp av de goda exempel som finns inom skolan kommer ESS-gymnasiet i framtiden att kunna ha en ännu viktigare funktion för sin elevgrupp.

Bromma gymnasium

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Det är god stämning på skolan och eleverna känner sig trygga.
- Skolledningen har skapat en tydlig och genomarbetad struktur som underlättar arbetet och gör att lärarna kan fokusera på undervisningen.
- Skolan har många kunniga och kompetenta lärare och det finns en positiv vilja på skolan att utveckla lärandet.
- Arbetslagen har ett tydligt elevfokus och tar ansvar för alla elever inom laget.
- Elever får stöd och hjälp när de efterfrågar det och för elever med särskilda behov finns en välordnad stödverksamhet med bra hjälpmedel.
- Det finns en god ambition att ta itu med de relativt låga betygsresultaten, bland annat genom en riktad insats med en pedagog som styr upp studierna för elever med stor IG-problematik.
- Skolan har goda externa kontakter på några program som ger omvärldsperspektiv.
- Det finns många goda exempel på ämnesövergripande samverkan inom arbetslagen.
- Skolan är bra på att följa upp elevernas närvaro.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Skolans betygsrelaterade resultat är förhållandevis låga och en analys av orsakerna till detta saknas, både på arbetslagsnivå och på skolnivå.

- Skolans olika insamlade resultat och utvärderingar används inte systematiskt som grund för diskussion om utveckling och åtgärder.
- Skolans resurser är inte alltid fördelade efter elevernas olika behov, vare sig på skolnivå eller inom arbetslaget.
- Eleverna delges inte resultatet av olika enkäter och andra typer av resultat på gruppnivå.
- Skolans likvärdighetsarbete gällande bedömning och betygssättning varierar mycket mellan arbetslagen och mellan ämnena.
- Alla elever får inte tillräcklig information om betygskriterier och inte heller framåtsyftande/formativ återkoppling på sina kunskapsresultat.
- Det är stor variation mellan olika lärares ledarskap och skolan har inte utvecklat enhetliga och gemensamma normer som eleverna kan förhålla sig till.
- Planerna mot diskriminering och kränkande behandling är inte uppdaterade och inte implementerade bland elever och personal.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Analys av det samlade kunskapsresultatet

Skolan bör göra en mer noggrann analys av orsakerna till de förhållandevis låga kunskapsresultaten för att kunna utveckla ännu bättre strategier för att höja kunskapsnivån, bland annat genom ett effektivare resursutnyttjande både på skolnivå och inom arbetslagen för att på bästa sätt stärka elevernas lärande.

Arbetet för likvärdig betygssättning

Arbetet med likvärdighet inom bedömning och betygssättning bör ytterligare utvecklas inom alla ämnen och även inriktas på samarbete med andra skolor.

Information om kunskapsresultat och formativ bedömning

Skolan bör stärka arbetet med information om kursmål och betygskriterier så att det sker kontinuerligt till alla elever. Likaså bör skolan utveckla metoder för formativ/framåtsyftande bedömning för att stärka elevernas kunskapsutveckling ytterligare.

Utvecklingsgruppens roll och mandat

Skolledningen bör tydliggöra utvecklingsgruppens uppdrag i syfte att involvera arbetslagsledarna i hela skolans utveckling så att alla goda erfarenheter och idéer tas tillvara och sprids vilket bör medverka till att skolan blir en lärande organisation.

Strategi för att utveckla lärarens ledarskap

Skolledningen bör utveckla strategier för att coacha lärarna i sin ledarroll och finna metoder för att lösa problem när lärare brister i pedagogiskt ledarskap.

Strategi för att utveckla gemensamma normer och värden på skolan

Skolan bör utarbeta strategier för att säkerställa gemensamma rutiner för normer och värden samt förankra arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling både hos elever och hos personal.

Sammanfattande analys

Bromma gymnasium är en skola som är inne i en positiv utveckling. Det är ordning och reda på skolan, vilket är en bra grund inför det fortsatta utvecklingsarbetet. Eleverna trivs och känner sig trygga. Arbetslagsorganisationen har stabiliserats och arbetslagen har ett mycket tydligt elevfokus. Skolan behöver dock ytterligare analysera de låga kunskapsresultaten och vidta ytterligare åtgärder för att höja dessa.

Inom skolan har olika kulturer utvecklats inom de olika arbetslagen. Skolan bör arbeta mer med att stärka de arbetslag som inte kommit så långt i sin utveckling och även klargöra vilka rutiner och förhållningssätt som ska vara gemensamma för hela skolan och vidareutveckla detta. Skolan har goda möjligheter att bli en lärande organisation genom att bättre sprida goda erfarenheter och öppna dialog mellan arbetslagen och ämnena. Det redan påbörjade arbetet med bedömning och betygssättning bör stärkas ytterligare och skolan bör också sträva efter att utveckla en strategi för att utveckla lärarnas ledarskap.

Vittragymnasiet Södermalm

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor:

- Skolans ”casemetodik”, en form av problembaserat lärande, är väl genomarbetad och ger rikliga tillfällen för eleverna att överblicka större ämnesområden samtidigt som det ger en god förberedelse för högskolestudier genom att gradvis överföra mer ansvar för studierna till eleverna.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Lärarna diskuterar betygsresultat både på skol-, grupp-, arbetslags- och årskursnivå.
- Mål som skolan sätter upp för hela skolan bryts ner till arbetslagsnivå och till pedagognivå för att sedan följas upp i medarbetarsamtalet med den biträdande rektorn.
- De betygsbaserade kunskapsresultaten är goda.
- En effektstudie som följer upp hur det har gått för eleverna efter skolan, med bland annat andel elever som har påbörjat högskoleutbildning, är gjord inom Vittragymnasierna 2008. Resultatet är tänkt att användas i skolans kvalitetsarbete.
- Elevernas skoldag är till största delen sammanhållen och bidrar till struktur för eleverna med gemensam början och slut.
- Lärarna är engagerade, kompetenta och mycket tillgängliga för eleverna.
- Fler lärare än svensklärare arbetar med språkutvecklande arbetssätt.
- De så kallade ansvarspedagogerna följer upp sina elever på ett ingående sätt med hjälp av de individuella utvecklingsplanerna, de individuella studieplanerna samt verktyget ”Kompassen” som tillsammans beskriver elevernas kunskapsutveckling och deras sociala utveckling.
- Handledningen som är öppen för alla elever och obligatorisk för vissa, har en stor tillgänglighet för eleverna genom ett väl tilltaget timantal.
- Caseupplägget innebär att bedömning av varje ingående kunskapsmål blir tydligt för eleverna och de får också en lägesrapport om sin kunskapsutveckling var sjätte vecka.
- Lärarna diskuterar bedömning i organiserade former inom skolan.
- Eleverna trivs och känner sig trygga på skolan och skolan har höga värden i gymnasieundersökningen när det gäller trivsel och trygghet.

- Den arbetsmodell man tillämpar som innebär att lärarna har flyttat ut sina skrivbord bland eleverna och arbetar där bidrar till en lugn stämning.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Eleverna är inte delaktiga i framtagandet av arbetsplanen och kvalitetsredovisningen och inte heller i det övriga kvalitets- och förbättringsarbetet. Kursutvärderingar samlas inte in av skolledningen.
- Skolledningen har inget system för att coacha och utmana lärarna i deras ledarskap.
- Lärarna har inte tidsmässiga möjligheter att utveckla casen kontinuerligt så som de önskar.
- Elevernas arbetsbelastning över läsåren är ojämn vilket innebär att det ofta, främst på samhällsvetenskapsprogrammet, är väldigt lite lektioner i årskurs 3. Detta innebär att vissa elever menar att de är understimulerade och inte får tillräckligt med utmaningar i sitt lärande i den sista årskursen.
- Formativ och framåtsyftande återkoppling till eleverna om deras kunskapsutveckling tillämpas inte alltid.
- Eleverna får inte alltid individuella ämnessamtal med lärarna som undervisar i ämnen som inte ingår i casen.
- Det finns risk för att casen ibland tar över elevernas engagemang under vissa perioder, vilket kan innebära att studierna i de ämnen som inte ingår i casen i viss utsträckning nedprioriteras.
- Det sker inte organiserade diskussioner med lärare från andra skolor om bedömning och betygssättning.
- Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är inte uppdaterad och bör utvecklas.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Elevernas arbetsbelastning

Skolan bör se över hur man i högre grad kan göra om elevernas arbetsbelastning så att arbetsbördan inte är så ojämn som nu. Detta kan göras dels genom att se över hur kurserna fördelas under de tre åren och dels genom att lärarna i arbetslagen samplanerar så att elevernas studier i case inte går ut över den så kallade ämnesundervisningen.

Formativ bedömning

Kompetensutvecklingen på skolan bör i ökad omfattning inriktas på att höja medvetenheten hos lärarna om vikten av formativ bedömning eftersom forskning lyfter fram detta som en viktig framgångsfaktor för elevernas lärande.

Möjligheterna för lärarna att utveckla casen och möjligheterna till utökade pedagogiska diskussioner

Lärare och skolledning bör diskutera hur man kan omfördela arbetet på skolan för att i ökad utsträckning bereda lärarna möjligheter att utveckla case, pedagogik och metodik.

Utveckling av redskap för handledning

Skolan erbjuder handledning till eleverna i stor omfattning vilket gör att vikten av att ha relevanta redskap för denna handledning ökar. Vittragymnasiet bör diskutera hur handledningen ytterligare ska kunna utvecklas för att på bästa sätt bidra till effektivt lärande för eleverna.

Samarbetet mellan arbetslag och elevhälsopersonal

Samarbetet mellan arbetslag och elevhälsopersonal bör utökas så att elevhälsans kompetens kan tillföras arbetslaget och ansvarspedagogerna därigenom kan avlastas vissa arbetsuppgifter och därmed frigöra tid för att utveckla pedagogiken. För att möjliggöra detta bör resurserna för elevhälsopersonalen enligt vår bedömning utökas.

Coachning och stödandet av lärarnas ledarskap

Skolan bör utveckla metoder för att stödja och utmana lärarnas ledarskap i syfte att överlag utveckla en hög och jämn kvalitet i lärarnas ledarskap.

Den allmänna kompetensen om funktionsnedsättningar

Den allmänna kompetensen hos lärarna om funktionsnedsättningar av olika slag, främst kommunikativa, bör utvecklas.

Sammanfattande analys

Vittragymnasiet Södermalm är en skola med en stark och tydlig inriktning mot ämnesövergripande undervisning i form av problembaserat lärande kallat "case". Elevernas betygsbaserade resultat är goda och en effektstudie visar att eleverna när de kommer till högskolan känner sig väl förberedda för högre studier. Lärarna gör ett bra arbete med att följa

upp eleverna och också erbjuda omfattande handledning som är öppen för alla, både de högpresterande och de som behöver särskilt stöd. Lärarna följer också upp och återkopplar elevernas kunskapsutveckling på ett sådant sätt att eleverna har goda möjligheter att veta hur de ligger till.

Den formativa, framåtsyftande, återkopplingen är dock inte lika utbredd och utvecklad som den kunde vara. De flesta lärare uppfattas av eleverna som goda ledare i klassrummet, men för att nivån på lärarledarskapet ska bli högre och också jämn bör skolläring utarbeta ett system för att på ett medvetet sätt stödja och utmana lärarna i deras ledarskap. Skolan bör vidareutveckla sin arbetsmodell så att lärarna kan fortsätta sitt goda arbete med att erbjuda eleverna hög tillgänglighet och mycket handledning samt kontinuerlig uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.

Med en arbetsfördelning som frigör mer av lärarnas tid till utveckling av case och annan undervisning samt ett kursupplägg som jämnar ut elevernas arbetsbelastning tror vi att skolan kan bli ännu bättre.

Metapontum

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Lärarna diskuterar ofta och följer upp elevernas individuella resultat.
- Skolan har arbetat med att ta fram en analys av sina styrkor och svagheter i verksamhetsplanen.
- Biträdande rektorn är välförtrogen med det dagliga arbetet och gör regelbundet klassrumsbesök.
- Det är en familjär stämning på skolan och eleverna känner sig trygga.
- De flesta lärare är mycket kunniga och är goda ledare i klassrummet.
- De flesta elever menar att de lär sig mycket på skolan, särskilt i matematik och att det alltid är lätt att få extra stöd och hjälp.
- Eleverna har genom elevkåren varit med och påverkat upplägget av poängplanen och var olika kurser bör ligga under studietiden.
- Timplan i kurserna läggs ut med tanke på elevernas förmåga att nå målen och utlägget är baserat på erfarenhet från tidigare års elevers behov.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Många elever har avbrutit sina studier under de senaste åren.

- Skolan sammanställer inte elevernas betygsbaserade resultat och resultat på nationella prov och tar inte upp de olika enkätsvaren till gemensam diskussion och analys.
- Det saknas årsplanering av kvalitets- och förbättringsarbetet och kvalitetsredovisningen är enbart gjord av en tidigare tillfälligt tillförordnad rektor utan delaktighet av personal eller elever. Verksamhetsplanen/arbetsplanen saknar koppling till de nationella målen så som de är formulerade i läroplanen.
- Alla lärare gör inte regelbundet kursutvärderingar.
- Möjligheterna för alla undervisande lärare att träffas tillsammans är begränsade.
- Vissa lärare signalerar inte alltid höga förväntningar på eleverna och alla högpresterande elever får inte alltid tillräckligt med utmaningar i sitt lärande.
- Skolan har inte lyckats finna goda former för att stödja lärandet hos IVIK-eleverna som ofta uteblir från skolan trots skolans försök att få kontakt via brev och telefonsamtal och åtgärdsprogram har ännu inte upprättats.
- Rutinerna för uppföljning av frånvaron är inte fullödiga.
- Det pedagogiska stödet till obehöriga lärare är begränsat.
- Gemensamma strategier för en del frågor saknas, exempelvis förhållningssätt vid elevönskemål om utökad studiekurs, vid deadlines för inlämningsuppgifter och vid fusk och plagiat.
- Endast ett fåtal lärare använder skolans IKT-plattform fullt ut.
- Lärare och ledning analyserar inte i tillräcklig omfattning skillnaderna mellan resultaten på nationella prov och skolans betygssättning.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Skolans kvalitets- och förbättringsarbete

Skolan bör ta fram en plan för hur kvalitets- och förbättringsarbetet bör läggas upp under arbetsåret för att på så sätt säkerställa att man samlar in resultat av olika slag, sammanställer och analyserar dem samt låter analysen ligga till grund för de förslag och åtgärder för skolutveckling och högre måluppfyllelse som sedan tas fram.

Skolans förmåga att motverka frånvaro och avhopp

Skolan bör se över hur man på ett mer effektivt sätt kan följa upp och stävja elevfrånvaron och också finna strategier för att minska antalet avhopp från skolan.

Skolledningens stödjande och coachning av lärarna för en hög och jämn kvalitet på undervisningen

Skolledningen bör utforma en strategi för hur man genom klassrumsbesök av skolledning och/eller kollegor ska stödja lärarnas ledarskap och metoder i klassrummet på ett mer systematiskt sätt och så att stödet når alla lärare.

Arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning och analys av NP-resultat kontra betyg

Skolan bör utveckla arbetet med likvärdighet i bedömning i betygssättning och eftersträva att alla undervisande lärare omfattas av det arbetet. Skolan bör också utveckla arbetet med analys av det relativt stora antal betyg som överstiger de betygsresultat som eleverna uppnått på nationella prov.

Åtgärdsprogram

Skolan bör säkerställa att åtgärdsprogram utfärdas för de elever som har behov av det för att nå kursmålen och inte vänta för länge med detta.

Inte alla elever möts av rimliga förväntningar och utmaningar i klassrummet

En pedagogisk diskussion bör inledas på skolan om hur man säkerställer att alla elever möts av höga och rimliga förväntningar och att varje individ får tillräckligt med utmaningar i lärandet i alla ämnen.

Användning av IKT

Endast ett fåtal pedagoger använder den nyligen introducerade IKT-plattformen. Skolan bör sträva efter att alla lärare får kompetensutveckling så att plattformen kan användas av alla.

Sammanfattande analys

Gymnasieskolan Metapontum är med sina 50 elever en av de minsta gymnasieskolorna i Stockholms stad vilket bland annat bidrar till den familjära stämningen. Skolan har flera mycket engagerade och kunniga lärare som utövar ett gott ledarskap i klassrummet vilket bidrar till flera elevers framgångar i studierna. Trots detta håller undervisningens kvalitet inte alltid lika hög nivå.

Betygsstatistiken visar en mycket hög genomsnittlig betygspoäng hos de elever som lämnade skolan 2010 vilket till en del kan förklaras av att endast hälften slutfört utbildningen med slutbetyg. I varje årsgrupp har nära hälften av eleverna lämnat utbildningen under det första eller andra året vilket är ett stort problem för skolan och något som man bör hitta mer verkningfulla strategier för att förhindra.

Lärargruppen är också förhållandevis liten och mycket av utvecklingsarbetet sker mer informellt än organiserat och gemensam mötestid för lärarna saknas vilket försvårar en egentlig systematik. Med ett mer involverande kvalitetsarbete som präglas av systematik och en årsplan för kvalitetsarbetet liksom en dokumentation av detta så tror vi att skolan ytterligare kan utvecklas i positiv riktning.

Internationella Engelska Gymnasiet

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor:

- Skolan erbjuder mycket god träning i engelska språket genom att det används som undervisningsspråk i alla ämnen utom svenska och samhällskunskap, vilket gör att man i hög grad får använda engelska som verktyg för annat lärande så som syftestexten i kursplanen för ämnet engelska anger.
- Skolan är mycket proaktiv på olika sätt när det gäller att skapa god stämning och goda relationer mellan eleverna och mellan eleverna och personalen samt respekt och acceptans för olika kulturer.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolan gör många enkäter för att följa upp hur det går för eleverna och skolan. På basis av dessa enkäter och annan information vidtar sedan skolan olika typer av åtgärder. Skolan genomför även en uppföljning av vart eleverna tar vägen efter gymnasieskolan.
- Kvalitetsredovisningen, Quality Report, är bra och har tydlig anknytning till läroplanen.
- Skolledningen är väl förtrogen med den dagliga verksamheten på skolan, och är väl känd av både lärare och elever.
- Det finns ett bra system för att följa upp lärarnas ledarskap i klassrummet och nya lärare coachas på ett tydligt sätt av skolledningen samt deltar i introduktionsverksamhet under cirka två veckor.
- Undervisningen präglas oftast av höga och rimliga förväntningar på eleverna och eleverna får god träning i vetenskapligt förhållningssätt och problemlösning.
- De flesta lärare är mycket kunniga och kompetenta, 28 procent har doktorerat, och de flesta lärare är mycket goda ledare i klassrummet.
- Det finns lärare till hands för extrahjälp hela veckan enligt ett särskilt schema och skolan har ett system för hur elever kan hjälpa varandra.
- Lärarna har oftast en stor medvetenhet om betygssättning och det sker ett bra arbete från skolledningen gentemot lärarna på detta område.

- Lärarna presenterar betygskriterierna i början av varje kurs och de flesta lärare återkommer också till kriterierna under kursens gång med framåtsyftande återkoppling.
- Eleverna i mentorsgrupperna har välutvecklade och goda relationer med varandra och grupperna har en blandning av elever från alla tre årskurserna.
- House-systemet har utvecklat en bra modell för att följa upp den enskilde elevens sociala och kunskapsmässiga utveckling.
- Eleverna känner sig trygga på skolan och trivs mycket bra.
- Planen mot diskriminering och kränkande behandling, Fair and Equal Treatment Plan, är väl utformad och innehåller såväl förebyggande som främjande åtgärder liksom kartläggning av förekomsten av trakasserier och diskriminering.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Det saknas en tydlig årsplanering för kvalitetsarbetet på skolan.
- Skolan har trots försök med att involvera all personal och eleverna i kvalitetsarbetet och i utvecklingen av skolan i sin helhet inte lyckats med det fullt ut. Detta har fått till följd att alla inte känner till kvalitetsredovisningen för skolan och således inte heller skolans samlade resultat.
- Eleverna är inte delaktiga i utformandet av ordningsreglerna på skolan.
- Det är otydligt vem som ansvarar för elevernas individuella studieplaner.
- Undervisningen förmår inte alltid att möta eleverna på deras individuella kunskapsnivå.
- Kunskaperna om hur eleverna kan utveckla sin förmåga att lära och de möjligheter eleverna tidigare haft till att reflektera över sitt eget lärande, används inte kontinuerligt i utbildningen.
- Det finns ingen specialpedagog på skolan.
- Kunskapen om syftena med åtgärdsprogram och hur sådana bör vara utformade är ganska låg på skolan.
- Kompetensen i vissa delar av lärarkåren gällande formativ bedömning är begränsad.
- Skolan har numera ingen kontakt med andra skolor för att diskutera betygssättning och bedömning i syfte att sträva mot likvärdighet.
- Skolan diskuterar inte betygssättningen på skolnivå utan bara inom det egna ämnet.
- Det finns begränsad tillgång till studie- och yrkesvägledning och skolhälsovård.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Ökad individualisering av undervisningen

Skolledningen bör initiera en diskussion om hur man kan utveckla och utforma undervisningen så att man i högre grad möter varje elev på deras kunskapsnivå.

Särskilt stöd

Skolan har budgeterat för en specialpedagog eller speciallärare i framtiden och bör i samband med det undersöka hur man även kan höja den generella kompetensen hos personalen om funktionsnedsättningar och dess konsekvenser för lärandet.

Formativ bedömning

Skolan bör ytterligare gå vidare i det redan goda arbete man gör inom området bedömning och betygssättning genom att satsa på kompetensutveckling inom området formativ bedömning eftersom samlad skolforskning pekar på vikten av en formativ, framåtsyftande bedömning som betydelsefull för elevernas lärande.

Ökad helhetssyn

Helheten bör lyftas fram mer på skolan i kvalitetsarbetet och i utvecklingsarbetet. All personal samt eleverna bör göras mer delaktiga i detta arbete, till exempel i utformandet av ordningsregler för eleverna.

Systematik i kvalitetsarbetet

Systematiken i kvalitetsarbetet bör öka bland annat genom att synliggöra en tydlig årsplanering för kvalitetsarbetet för all personal och elever.

Sammanfattande analys

Internationella Engelska Gymnasiet bedriver ett gott arbete inom läroplanens alla delar och eleverna når goda kunskapsresultat, främst i engelska. Däremot är de betygsbaserade kunskapsresultaten i matematik i vissa grupper så låga att skolledning och lärare i matematik ytterligare bör diskutera hur man med skolforskning som grund kan utveckla pedagogik och metodik i ämnet.

Skolledningen är väl förtrogen med verksamheten och synliga i skolan och man har också ett bra system för att följa upp lärarnas ledarskap och metoder i klassrummet. Man har fokus på

språkutvecklande arbetsätt genom att så gott som all undervisning sker på engelska av lärare som har engelska som modersmål. Lärarna är överlag kompetenta och goda ledare i klassrummet även om det är en förhållandevis stor andel som inte har svensk utan utländsk pedagogisk högskoleutbildning.

Eleverna trivs och känner sig trygga på skolan. Skolan har satsat stort och når föredömliga resultat inom området att skapa goda relationer genom sina många klubbar och rikliga aktiviteter i den så kallade House-verksamheten. Både elever och lärare bör dock bli mer involverade i en kontinuerlig utveckling av skolans ordningsregler för att skapa en större förståelse och efterlevnad i båda grupperna.

Skolan är mycket bra på att utmana elever som har goda förkunskaper men bör samtidigt utveckla och höja kompetensen inom området specialpedagogik och utformandet av åtgärdsprogram för att bättre kunna hjälpa de elever som är i behov av särskilt stöd på grund av exempelvis funktionsnedsättningar. Med en utveckling av ovan nämnda delar av arbetet tror vi att en bra skola kan bli ännu bättre.

Farsta Gymnasium

Föredömlig kvalitet

De punkter som nämns under denna rubrik har så god kvalitet att de kan tjäna som föredöme för andra skolor:

- Skolan har skriftliga policyer, rutiner och handlingsplaner som täcker de flesta områden på skolan.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolan har en bra organisation för sitt systematiska kvalitetsarbete.
- Det finns system för skolledningens uppföljning av lärarnas ledarskap och arbete i klassrummet och även för kollegiebesök.
- Det bedrivs många pedagogiska diskussioner i arbetslagen.
- Skolan har ett bra bibliotek som fungerar som ett nav i elevernas lärande och är flitigt utnyttjat.
- Skolans hälso- och idrottsprofil har en positiv inverkan på skolans arbete.
- Skolan har många kontakter med det omgivande samhället och har även lagt in praktik för eleverna på det specialutformade idrottsprogrammet och på samhällsvetenskapsprogrammet.
- De flesta lärarna upplevs av eleverna som engagerade och kunniga.

- Språkutvecklande arbetssätt präglar stor del av undervisningen.
- Möjligheterna till stödundervisning är väl tilltagna och finns även ibland på kvällstid.
- Eleverna är väl medvetna om vilka mål i kurserna som ligger i den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU:n).
- Eleverna får god framåtsyftande återkoppling på sin kunskapsutveckling av så gott som alla lärare.
- Farsta gymnasium arbetar mycket med främjande åtgärder för att skapa en trygg och trivsamt miljö och för att motverka diskriminering och kränkningar.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- De redovisade resultaten i kvalitetsredovisningen är inte alltid underbyggda och ibland otydliga och exempelvis elevernas genomsnittliga meritpoäng redovisas inte per program.
- Resultat från den stora andelen elever på individuella program redovisas inte i kvalitetsredovisningen.
- Kontinuiteten i skolledningens bemanning har varit bristande de senaste åren.
- En stor del av lärarna upplever ökande stress och menar exempelvis att de inte hinner uppfylla allt det som står i handlingsplaner och policyer.
- Skolans betygsbaserade kunskapsresultat är låga och det är stora variationer mellan programmen.
- Många elever hoppar av utbildningen.
- Några lärare signalerar inte höga och rimliga förväntningar på eleverna och alla lärare arbetar inte så mycket som vore önskvärt med att höja motivationen hos de elever som saknar motivation.
- Lärarna utnyttjar inte alltid gruppen som resurs vid inläring genom exempelvis gemensamma diskussioner eller gemensamt lärande. Istället sker i dessa fall undervisningen i huvudsak genom att läraren föreläser och ställer frågor till enskilda elever.
- Stödundervisning tas inte emot av alla de elever som behöver sådan och skolan har inte hittat sätt att få eleverna motiverade att göra det.
- Alla lärare använder inte skolans IKT-portal i full utsträckning.
- Arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning mellan de olika arbetslagen är inte fullt utvecklat.
- Eleverna på IV-programmen deltar inte i nationella prov.

- Farsta gymnasium saknar organiserad samverkan för likvärdighet i bedömning och betygssättning med andra skolor.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Intensifiering av arbetet mot avhopp så att andelen elever med slutbetyg ökar

Skolan har en bra organisation för att stödja och motivera eleverna till studier och högre närvaro. Trots detta så är andelen elever som inte når målen och andelen elever som hoppar av utbildningen hög. Vi anser därför att skolan bör intensifiera sina diskussioner om hur detta kan förbättras.

Kvalitetsredovisningens innehåll

Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den även innehåller resultat och analys från den stora andelen elever på individuella program och lärlingsutbildningar. Den bör även innehålla tydligare uppgifter och analys om elevernas olika utbildningsresultat på de olika programmen.

Skolledningens arbete för en jämn och hög kvalitet i undervisningsmetoderna hos alla lärare

Skolledningen har ett bra system för att följa upp lärarnas undervisning och ledarskap i klassrummet med lektionsbesök och kollegiehandledning. Vi anser dock att syftet med dessa aktiviteter bör bli tydligare och att resultat från skolforskning ska ligga till grund för den utveckling av metoder och lärarledarskap som vissa lärare bör utveckla.

Strategier för att minska personalens upplevda stress

Skolledningen bör fortsätta och samtidigt fördjupa arbetet med att få fram metoder och en arbetsorganisation som minskar lärarnas upplevda stress.

Organisationen av stöd- och specialundervisning

Skolan har under förra läsåret påbörjat en utvärdering av det särskilda stödet för elever med behov av sådant, en utvärdering som fördjupats under innevarande läsåret. Resultatet från denna fördjupade utvärdering bör ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete som bör syfta till att fler elever tar emot de riktiga tillfällena till stöd som skolan erbjuder.

Likvärdighet i bedömning och betygssättning

Skolan bör stärka sitt arbete vad gäller likvärdighet i bedömning och betygssättning så att bedömningen blir likvärdig så långt det är möjligt, även mellan arbetslagen. Eleverna på individuella programmet bör också delta i nationella prov i de gymnasiala kurserna i högre utsträckning än vad som är fallet idag.

Elevmedverkan i kvalitets- och utvecklingsarbete

Elevmedverkan genom elevråd, klassråd och programråd bör organiseras så att informationsflödet når alla instanser och att alla möten fungerar så som tänkt.

Sammanfattande analys

Farsta gymnasium har organiserat ett bra kvalitetsarbete med arbetslagen i fokus vilket ger stor delaktighet för personalen. Arbetslagen har också förhållandevis stort självstyre, vilket i många fall gör att beslut blir lättare att verkställa. Detta ger också en bra möjlighet att skapa en bra utbildning för den enskilde eleven eftersom programmen är olika och eleverna har olika förhållanden och förutsättningar i form av bland annat förkunskaper.

Språkutvecklande arbetssätt genomsyrar stor del av verksamheten och de flesta lärarna är engagerade, kunniga och goda ledare i klassrummet. Några lärare bör dock utveckla sina metoder och sitt ledarskap i klassrummet för att skapa bättre förutsättningar för elevernas måluppfyllelse. Skolan har en förhållandevis hög andel behöriga lärare. De elever som har arbetsplatsförlagd undervisning har tydliga mål för den och lärarna följer väl upp hur det går på arbetsplatsen. Arbetet med likvärdighet i bedömning och betygssättning generellt sett bör dock stärkas.

Skolan befinner sig i en brytpunkt eftersom alla skolledare är tillförordnade och det var vid inspektionsveckan osäkert vilka av dem som skulle fortsätta på skolan det kommande läsåret. Skolan har utvecklats positivt de senaste åren och man arbetar hårt för att nå de gemensamma målen även om det inte i alla delar ger utslag i de betygsbaserade kunskapsresultaten.

Vi anser att den kommande skolledningen bör bygga skolutvecklingen på erfarenheten som arbetslagen och dess arbetslagsledare besitter för att få största möjliga kontinuitet och en stabil grund. När en helt eller delvis ny skolledning tar vid och också utvecklar en strategi för att minska stress hos personalen tror vi att Farsta gymnasium får ytterligare förutsättningar att med ny kraft utvecklas till en skola med allt högre måluppfyllelse.

Sjömansskolan

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Sjömansskolan i Stockholm har ett eget skolfartyg där en stor andel av själva yrkesutbildningen sker, vilket innebär att man har god tillgång till en autentisk utbildningsmiljö.

- Skolan har bra kontakter med branschen, vilket underlättar genomförandet av en bra yrkesutbildning.
- Skolan har försökt att hantera detta läsårs svåra planeringsförutsättningar på ett så flexibelt sätt som möjligt genom att ha flexibelt schema som har ändrats varje vecka, ibland varje dag.
- Allmänutvärdering av utbildningen görs varje år och ibland har den följts upp av gruppdiskussioner med lärarna och resulterat i olika åtgärder.
- Skolledningen är väl känd bland eleverna och arbetar snabbt med att ta tag i frågor som dyker upp och åtgärdar dessa.
- Skolan har många kompetenta och engagerade lärare som också är goda ledare i klassrummet.
- Eleverna får stöd och hjälp av lärarna när de behöver det och lärarna arbetar mycket med att coacha eleverna att nå kunskapsmålen.
- Mentorerna utgör ett gott stöd för eleverna och följer noggrant upp både deras kunskapsutveckling och individuella studieplan.
- Skolan har utvecklat ett mycket bra system för att följa upp elevernas frånvaro och skickar ett sms till föräldrarna direkt när eleverna är borta.
- Introduktionsperioden för elever i årskurs 1 och 2 fungerar bra för att skapa ett gott och tryggt klimat på skolan.
- Eleverna trivs bra på skolan och känner sig trygga.
- Skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling håller god kvalitet och är väl känd bland elever och personal.

Svagheter

Vår inspektion har visat att skolan har ett antal svagheter, bland annat följande:

- Det är ett problem för Sjömansskolan i Stockholm, i likhet med andra sjömansskolor i landet, att utbildningskraven från branschen inte överensstämmer med det nationella regelverket i skolans målstyrda system.
- Skolan saknar en gemensam medveten vision om hur man gemensamt vill arbeta mot de nationella målen i läroplanen och kursplanerna och hur man ska arbeta med att utveckla de kvaliteter sjöfolk bör ha.
- Skolan har inte ett systematiskt kvalitetsarbete och saknar planeringsmodell för detta.
- Skolan följer inte systematiskt upp olika resultat på grupp- eller skolnivå och diskuterar inte heller sådana resultat med elever och lärare.
- Ansvarsfördelningen mellan personerna i skolledningen är inte tydlig.
- Praktiska och administrativa rutiner fungerar inte alltid tillfredsställande och med tidsmässig framförhållning på skolan.

- Pedagogiskt ledarskap i bemärkelsen att rektor aktivt följer upp lärarnas arbetssätt och coachar deras ledarskap är inte utvecklat på skolan.
- Alla yrkeslärare tillämpar inte det målrelaterade betygssystemet.
- Eleverna har inte kunskap om målen och bedömningskriterierna i alla kurser, särskilt inte i yrkeskurserna. Bedömningen av APU:n är inte utvecklad på ett sätt som alltid stämmer överens med ett målrelaterat betygssystem.
- Ämnesövergripande och språkutvecklande arbete sker endast i begränsad utsträckning.
- Förmågan att lära sig lära och att reflektera över det egna lärandet tränas inte medvetet på skolan.
- Tillförseln av APU-platser, som styrs av Sveriges redarförenings organ Sjöfartens utbildningsinstitut (SUI), har inte fungerat tillfredsställande. Detta har bidragit till svåra planeringsförutsättningar för skolan.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, men även från sådant som varken är att betrakta som styrkor eller svagheter, bör prioriteras:

Gemensam vision

Skolan bör gemensamt arbeta fram en vision för hur man vill arbeta mot de nationella målen och hur man vill utveckla de kvaliteter som sjöfolk bör ha.

Ledning och styrning

Sjömansskolan i Stockholm bör utveckla sin ledningsstruktur och tydligare klargöra mandat och ansvarsfördelning mellan dem som ingår i skolledningen och i detta sammanhang beakta den nya skollagen som börjar gälla den 1 juli 2011.

Systematiskt kvalitetsarbete

Skolan bör utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att ta fram en plan för hur det arbetet ska ske i form av ett årshjul eller liknande, samt bestämma sig för vilka indikatorer för måluppfyllelse som är relevanta och som man vill följa över tid.

Pedagogisk utveckling

Skolan bör vidareutveckla det pedagogiska arbete som man redan har påbörjat vad gäller ämnesövergripande arbetssätt, och även utveckla former för att träna studieteknik, ”lära sig lära”, samt språkutvecklande arbetssätt.

Kunskaper om målstyrningen

Skolan bör säkerställa att samtliga lärare har kunskaper om principerna för målstyrning och tillämpningen av tillhörande betygskriterier. Skolan har en bra grund att stå på genom sitt initierade arbete med reformen Gy 11, vilket man bör utnyttja.

Arbetet för likvärdighet i bedömning och betygssättning

Arbetet för likvärdighet i bedömning och betygssättning bör ske systematiskt i de olika ämnena och skolan bör initiera ett samarbete med andra skolor inom detta område.

Målstyrning i undervisning och bedömning och betygssättning i yrkesämnena

Skolan bör i ytterligare utsträckning verka för samstämmighet i kunskapssyn, så att Transportstyrelsens regel- och momentstyrda syn på lärande infogas i det gällande regelverket för målstyrning med kursplaner, mål och kriterier som gäller för gymnasieskolan och förordningen om fristående skolor.

Anskaffande av APU-platser

Skolan bör verka för att anskaffningen av APU-platser förbättras eftersom Sveriges redarförenings organ SUI inte förmår att anskaffa APU-platser på det sätt eller i den omfattning som eleverna behöver för att utbildningen ska fungera väl.

Sammanfattande analys

Sjömansskolan i Stockholm uppvisar en bra verksamhet inom sitt område, där man har satsat mycket på att tillhandahålla en autentisk utbildningsmiljö genom att ha ett eget skolfartyg, där själva yrkesutbildningen genomförs. Detta uppskattas mycket av eleverna. De trivs mycket bra på skolan bland annat beroende på att den är liten och de fullföljer utbildningen i hög utsträckning. Mentorerna har en mycket nära kontakt med eleverna och skolan arbetar bra med att följa upp elevernas frånvaro genom sms-meddelande till föräldrarna senast samma dag som frånvaron ägt rum. Skolan har många duktiga och kunniga lärare, som engagerat arbetar med att hjälpa eleverna att nå kunskapsmålen och även lyckas bra med det. Det gäller också elever som har olika sorters funktionsnedsättningar, till exempel dyslexi. Skolan har mycket goda kontakter med branschen och det omgivande samhället.

Svårigheten att rekrytera behöriga yrkeslärare är ett problem för skolan. Sjöfartsnäringen i riket har enligt uppgift stora problem idag, vilket även avspeglas i Sjömansskolan som har haft stora svårigheter att få tilldelning av APU-platser av branschen. Detta har fått konsekvenser för utbildningen särskilt detta läsår eftersom skolan har fått lägga om schemat varje vecka, ibland varje dag, för att anpassa verksamheten efter en plötsligt inkommen APU-plats. Ett annat problem på skolan är att sjömansutbildningen styrs av två myndigheter,

Skolverket och Transportstyrelsen. Dessa myndigheter har olika syn på utbildningsinnehåll och bedömningssystem och uppföljningskrav, vilket ställer till problem för skolledning, lärare och elever.

Skolan skulle behöva få bättre planeringsförutsättningar och sedan se över sin ledningsstruktur för att skapa en gemensam vision för utbildningen och med detta som grund påbörja ett arbete med skolutveckling avseende både lärande, bedömning och betygssättning samt systematiskt kvalitetsarbete. Även de administrativa och praktiska rutinerna skulle behöva ses över i samband med det pedagogiska utvecklingsarbetet.